

Potential for Promoting Early Childhood Development with the Local Wisdom of Parents in Kok Sung Subdistrict, Mueang Chaiyaphum District, Chaiyaphum Province

Yuphadi Sa-nguanphong¹

¹Faculty of Nursing, Chaiyaphum Rajabhat University, Chaiyaphum

Abstract

Introduction: Parents play a crucial role in promoting early childhood development by incorporating local wisdom into their parenting practices. Appropriate knowledge and attitude will help promote the potential to promote early childhood development.

Objectives: 1) To study the level of knowledge, attitude, and potential for promoting early childhood development with the local wisdom of parents, and 2) to study the relationship between knowledge and attitude with the potential to promote early childhood development with the local wisdom of parents

Methodology: This descriptive correlational research was conducted on a population of 40 parents of early childhood children. The research instruments include a general information questionnaire for parents, a general information test for children, an attitude questionnaire, and a potential questionnaire for promoting child development. Which had content validity with an item-objective congruence (IOC) of 0.67-1.00 and reliability coefficients of 0.80, 0.84, and 0.88, respectively. The statistics used in data analysis were descriptive statistics and inferential statistics with Pearson's correlation.

Result: The results showed that: 1) the level of knowledge ($M=22.20$, $SD=0.48$), the level of attitude ($M=3.34$, $SD=0.43$) and the level of potential to promote early childhood development with parents' local wisdom ($M=3.13$, $SD=0.38$) were moderate, and 2) knowledge ($r=0.42$, $p\text{-value}<.001$) and attitude ($r=0.51$, $p\text{-value}<.001$) were positively correlated with the potential to promote early childhood development with parents' local wisdom. Statistically significant.

Conclusion: The level of knowledge, attitude, and potential to promote early childhood development with local wisdom of parents is moderate, and knowledge and attitude are related to the potential to promote early childhood development with local wisdom of parents.

Implication: Parents should be trained to increase their knowledge and build a good attitude in order to develop their parents' potential to promote children's development with local wisdom through creative play in daily life.

Keywords: Potential, Parents, Development, Early childhood, Local wisdom

Corresponding author: Yuphadi Sa-nguanphong E-mail: tiktik_9922@hotmail.com

Received: 20 May 2025 **Revised:** 26 August 2025 **Accepted:** 28 August 2025

ศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง ตำบลโคกสูง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

ยุกดี สวงพงษ์¹

¹คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, ชัยภูมิ

บทคัดย่อ

บทนำ: ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการเลี้ยงดู ความรู้และทัศนคติที่เหมาะสมจะช่วยส่งเสริมศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยได้

วัตถุประสงค์การวิจัย: 1) เพื่อศึกษาระดับความรู้ ระดับทัศนคติ และระดับศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง และ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทัศนคติ กับศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง

ระเบียบวิธีวิจัย: การวิจัยเชิงพรรณนาหาความสัมพันธ์ ประชากรที่ศึกษา คือ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยจำนวน 40 คน ด้วยวิธีการเก็บทั้งหมด เครื่องมือใช้เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปผู้ปกครอง ข้อมูลทั่วไปเด็ก แบบทดสอบความรู้ แบบสอบถามทัศนคติ และแบบสอบถามศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก มีความตรงเชิงเนื้อหา ร้อยละ 0.67-1.00 และมีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.80, 0.84 และ 0.88 ตามลำดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน ด้วย Pearson's correlation

ผลการวิจัย: พบว่า 1) ระดับความรู้ ($M=22.20$, $SD=0.48$) ระดับทัศนคติ ($M=3.34$, $SD=0.43$) และระดับศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง ($M=3.13$, $SD=0.38$) อยู่ในระดับปานกลาง 2) ความรู้ ($r=0.42$, $p\text{-value}<.001$) และทัศนคติ ($r=0.51$, $p\text{-value}<.001$) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง อย่างนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปผล: ระดับความรู้ ระดับทัศนคติ และระดับศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง อยู่ในระดับปานกลาง และความรู้และทัศนคติมีความสัมพันธ์กับศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะ: ผู้ปกครองควรได้รับการอบรมเพิ่มความรู้และสร้างทัศนคติที่ดี เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ผ่านการเล่นในชีวิตประจำวันอย่างสร้างสรรค์

คำสำคัญ: ศักยภาพ, ผู้ปกครอง, พัฒนาการ, เด็กปฐมวัย, ภูมิปัญญาท้องถิ่น

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-พ.ศ.2570) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) ได้กำหนดหมุดหมายการพัฒนาประเทศไว้ทั้งหมด 13 หมุดหมาย โดยมีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย ตามหมุดหมายที่ 12 คือการพัฒนาผู้ปกครองเด็กให้มีความรู้และทักษะการดูแลที่เหมาะสม มีจิตวิทยาเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการของสมองและกระบวนการเรียนรู้แก่เด็ก ควบคู่กับการพัฒนาด้านร่างกายอย่างรอบด้านก่อนเด็กเข้าสู่วัยเรียน รวมทั้งการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการดูแลปกป้องเด็กให้มีพัฒนาการแบบองค์รวม โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน และภาคีเครือข่าย และทิศทางการพัฒนาบนพื้นฐานของหลักแนวคิดที่สำคัญตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างมีเหตุผล ตามศักยภาพของทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความสมดุลในมิติต่าง ๆ ในการพึ่งตนเองได้อย่างมั่นคง

ปัจจุบันพัฒนาการของเด็กปฐมวัยมีแนวโน้มล่าช้าในทุก ๆ ด้าน จากการสำรวจของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติกรมอนามัยในปี พ.ศ. 2560 (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2560) ค้นพบเด็กไทย 4 ช่วงวัย ที่มีพัฒนาการล่าช้าในภาพรวมระดับประเทศ คือ เด็กอายุ 9 เดือน มีพัฒนาการล่าช้า ในด้านการเคลื่อนไหวมากที่สุด ร้อยละ 40.17 เด็กอายุ 18 เดือน มีพัฒนาการล่าช้าในด้านการเข้าใจภาษามากที่สุด ร้อยละ 45.75 เด็กอายุ 30 เดือน มีพัฒนาการล่าช้าในด้านการเข้าใจภาษามากที่สุด ร้อยละ 83.05 และเด็กอายุ 48 เดือน มีพัฒนาการล่าช้าในด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา ร้อยละ 63.36 ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากเด็กขาดโอกาสการได้รับการกระตุ้นหรือส่งเสริมที่เหมาะสมจากผู้ปกครอง จากสภาพสังคม และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปมีการนำสื่อดิจิทัล เช่น โทรศัพท์มือถือและแท็บเล็ต มาใช้ในการสื่อสารมากขึ้น มีโทรทัศน์เพื่อการบันเทิงในครอบครัว ปล่อยให้เด็กเล่นสื่อดิจิทัล ดูโทรทัศน์ด้วยตนเองโดยผู้ปกครองไม่ได้ชี้แนะ (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2561) จากรายงานการสำรวจข้อมูลเด็ก ภายใต้ความร่วมมือของคณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ปี 2564-2565 พบว่า สถานการณ์ระดับสติปัญญา (Intelligent Quotient: IQ) เฉลี่ยของเด็กปฐมวัย เขตสุขภาพที่ 9 (2563) มีค่าเฉลี่ย 102.88 โดยจังหวัดบุรีรัมย์ นครราชสีมา สุรินทร์ และชัยภูมิ มีค่าเฉลี่ย 100.28, 99.82, 98.55 และ 97.97 ตามลำดับ ซึ่งจังหวัดชัยภูมิมีค่าเฉลี่ยระดับสติปัญญา (IQ) ต่ำสุด โดยเด็กปฐมวัยในจังหวัดชัยภูมิ มีระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์ (IQ<90) ร้อยละ 30.97 มีระดับความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient: EQ) ต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 20.35 มีปัญหาพฤติกรรมและสุขภาพจิต (The Strength and Difficulties Questionnaire: SDQ) ในระดับเสี่ยง ร้อยละ 15.93 และระดับมีปัญหา ร้อยละ 17.99 (สถาบันข้อมูลขนาดใหญ่ องค์การมหาชน, 2566)

ดังนั้นการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยแบบองค์รวมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นรากฐานสำคัญต่อการเรียนรู้ในอนาคตของเด็ก การเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวอย่างรวดเร็วในบริบทของประเทศไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ สื่อที่เหมาะสมประหยัดมากที่สุด สำหรับเด็ก คือ วัสดุที่ได้จากธรรมชาติ และจากเศษวัสดุต่าง ๆ และวัสดุที่ได้จากเศษวัสดุเหลือใช้ต่าง ๆ ได้แก่ เศษผ้า ผาขวด กลองนม ถุงกระดาด ฯลฯ นอกจากช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายแล้วยังช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ช่วยรักษาวัฒนธรรมของเล่นจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยให้คงอยู่ต่อไป นอกจากการทำของเล่นจากวัสดุพื้นบ้านแล้วยังมีกิจกรรมการเล่นต่าง ๆ เช่น การร้องเพลงกล่อมเด็ก การเล่านิทาน เป็นต้น รวมทั้งกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่สะท้อนถึงสภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ เป็นสายสัมพันธ์กับเด็กได้ใช้เวลาว่างที่มีคุณภาพส่งผลต่อสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ปกครองให้มีสุขภาพที่ดี (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ผู้ปกครองมีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กถือเป็นบุคคลใกล้ชิดเด็กมากที่สุด สามารถสังเกตและเข้าใจพฤติกรรมของเด็กได้ดีที่สุด การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การใช้ของเล่นจากวัสดุธรรมชาติ การเล่านิทานพื้นบ้าน หรือการสอนทักษะชีวิตจากประสบการณ์จริง ในกิจวัตรประจำวัน สามารถช่วยส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการแบบองค์รวมอย่างเหมาะสมตามวัย จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง ตำบลโคกสูง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ช่วยให้เห็นถึงบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างยั่งยืนเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ผู้ปกครองเด็กมีความรู้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง ทักษะการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง และศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นอย่างไร
2. ความรู้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง และทักษะการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครองหรือไม่

วัตถุประสงค์

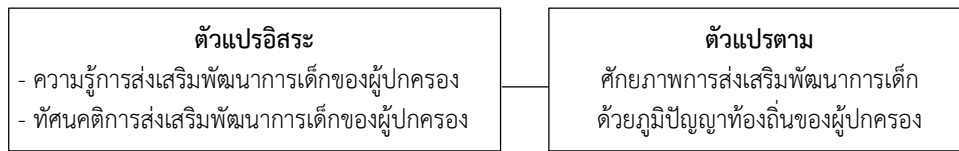
1. เพื่อศึกษาระดับความรู้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง ระดับทักษะการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง และระดับศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง ตำบลโคกสูง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง และทักษะการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง กับศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง ตำบลโคกสูง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

สมมติฐานการวิจัย

ความรู้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง ทักษะการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง ตำบลโคกสูง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษานี้ผู้วิจัยศึกษาศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง ตำบลโคกสูง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ได้ประยุกต์แนวคิดของ Parry (1996) เกี่ยวกับศักยภาพของผู้ปกครอง ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ (knowledge) 2) ด้านทัศนคติ (attitude) และ 3) ด้านพฤติกรรม (behavior) ผู้ปกครองสามารถนำเอาศักยภาพทั้ง 3 ด้าน มาส่งเสริมพัฒนาการเด็กแบบองค์รวมให้เป็นไปตามสุขภาวะของเด็กปฐมวัยที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา (World Health Organization: WHO, 2020) โดยเชื่อว่าความรู้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง ทักษะการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครองจะมีความสัมพันธ์กับศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง สามารถแสดงความเชื่อมโยงได้ตามกรอบแนวคิด ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบ การวิจัยเชิงพรรณนาหาความสัมพันธ์ (Descriptive correlational research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย (อายุ 2-6 ปี) ที่มารับบริการที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตำบลโคกสูง อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 40 คน ประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโคกสูง จำนวน 25 คน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยยาง จำนวน 15 คน โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เกณฑ์ในการคัดเข้า (Inclusion criteria) มีดังนี้

1. ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์ทางสายเลือดกับเด็ก ทำหน้าที่หลักในการดูแลเด็กปฐมวัย อายุ 2-6 ปี และอาศัยอยู่ในตำบลโคกสูง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ
2. ผู้ปกครองสามารถสื่อสารได้ ดูแลเด็กนานมากกว่า 3 เดือน เพื่อสามารถรับทราบข้อมูลและดูแลเด็กอย่างต่อเนื่อง
3. ผู้ปกครองมีอายุระหว่าง 20-59 ปี ไม่มีโรคประจำตัวร้ายแรงหรือความพิการ ไม่มีปัญหาสุขภาพเรื้อรัง ไม่มีความผิดปกติด้านการรับรู้ การได้ยิน การมองเห็น การพูด สามารถติดต่อสื่อสารภาษาไทยได้อย่างเข้าใจ ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าการตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

เกณฑ์ในการคัดออก (Exclusion criteria) ดังนี้

1. ผู้ปกครองไม่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ
2. ผู้ปกครองและเด็กย้ายที่อยู่อาศัยออกจากตำบลโคกสูง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยมีทั้งหมด 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครอง จำนวน 10 ข้อ ประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานะของผู้ปกครองกับเด็ก การศึกษา อาชีพ ลักษณะของครอบครัว รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ความเพียงพอของรายได้ โรคประจำตัว และแหล่งประโยชน์ในชุมชนหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ใช้ส่งเสริมพัฒนาการ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก จำนวน 5 ข้อ ประกอบไปด้วย อายุ เพศ สุขภาพฟัน การเจริญเติบโต ประกอบด้วย น้ำหนักเทียบกับอายุ (Weight for Age: W/A, ส่วนสูงเทียบกับอายุ (Height for Age: H/A) และ น้ำหนักเทียบกับส่วนสูง (Weight for Hight: W/H) และพัฒนาการเด็กตามวัย ประเมินด้วยเครื่องมือ DSDM ประกอบด้วย ด้านการเคลื่อนไหว (Gross Motor: GM) ด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา (Fine Motor: FM) ด้านการเข้าใจภาษา (Receptive Language: RL) ด้านการใช้ภาษา (Expressive Language: EL) และด้านการช่วยเหลือตัวเองและสังคม (Personal and social: PS)

ส่วนที่ 3 แบบทดสอบความรู้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง โดยผู้วิจัยพัฒนาขึ้นแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา รวมจำนวน 30 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ ใช่ ไม่ใช่ และไม่แน่ใจ ให้ค่าคะแนนของคำตอบ คือ ข้อคำถามเชิงบวก ตอบใช่ได้ 1 คะแนน ตอบไม่ใช่หรือไม่แน่ใจ ได้ 0 คะแนน ข้อคำถามเชิงลบ ตอบใช่ได้ 0 คะแนน ตอบไม่ใช่หรือไม่แน่ใจ ได้ 1 คะแนน คะแนนที่ได้นำไปจัดกลุ่ม โดยใช้รูปแบบของ Bloom (1964) ดังนี้ ความรู้ระดับสูง หมายถึง คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไป (24-30 คะแนน) ความรู้ระดับปานกลาง หมายถึง คะแนนร้อยละ 60-79 (18-23 คะแนน) และความรู้ระดับต่ำ หมายถึง คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60 (0-17 คะแนน)

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามทัศนคติการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง โดยผู้วิจัยพัฒนาขึ้นแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา รวมจำนวน 30 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ดังนี้ เห็นด้วยที่สุด เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย โดยให้ค่าคะแนนเท่ากับ 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ แปลผลตามเกณฑ์ของ Best (1977) ดังนี้ ทัศนคติระดับดี คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.67-5.00 ทัศนคติระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.34-3.66 และ ทัศนคติระดับไม่ดี คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.00-2.33

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง โดยผู้วิจัยพัฒนาขึ้นแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา รวมจำนวน 30 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ปฏิบัติสม่ำเสมอ ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัติบางครั้ง ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง และไม่ปฏิบัติ โดยให้ค่าคะแนนเท่ากับ 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ แปลผลตามเกณฑ์ของ Best (1977) ดังนี้ พฤติกรรมระดับดี คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.67-5.00 พฤติกรรมระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.34-3.66 และ พฤติกรรมระดับไม่ดี คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.00-2.33

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยเชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 และหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในชุมชนบ้านห้วยต้อน ตำบลห้วยต้อน อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ศึกษา จำนวน 30 คน แบบทดสอบความรู้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง มีค่า KR-20 (Kuder-Richardson) เท่ากับ 0.80 แบบสอบถามทัศนคติการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง และแบบสอบถามศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' alpha coefficient) เท่ากับ 0.84 และ 0.88 ตามลำดับ

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

โครงการวิจัยผ่านการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2567 เลขที่ HE 66-1-002 ผู้วิจัยได้แจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยและสิทธิของการเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยการวิจัยไม่ส่งผลกระทบต่อกลุ่มตัวอย่าง สามารถยกเลิกไม่เข้าร่วมการวิจัยได้โดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป็นความลับและผลการวิจัยจะนำเสนอในภาพรวม และให้กลุ่มตัวอย่างเซ็นยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ถึงผู้อำนวยการด้านการศึกษาตำบลโคกสูง และนายกเทศบาลตำบลโคกสูง
2. ติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ประสานงานกับครูพี่เลี้ยงประจำศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 2 ศูนย์ ทำหนังสือถึงผู้ปกครองเพื่อขอความอนุเคราะห์เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด มี 5 ตอน ดำเนินการเก็บข้อมูลระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ประมาณ 30 นาทีต่อชุด เก็บข้อมูลในสถานที่ส่วนตัว
4. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของข้อมูล ก่อนนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง และข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง ทักษะการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง กับศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient) กำหนดขนาดความสัมพันธ์ตามเกณฑ์ของ Bartz (1999) ดังนี้ ความสัมพันธ์สูงมาก ($r=0.80-1.00$) ความสัมพันธ์สูง ($r=0.60-0.79$) ความสัมพันธ์ปานกลาง ($r=0.40-0.59$) ความสัมพันธ์ต่ำ ($r=0.20-0.39$) และความสัมพันธ์ต่ำมาก ($r=0.01-0.19$)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองเด็ก จำนวน 40 คน พบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 85.00 อายุ 50-59 ปี ร้อยละ 80.00 ความสัมพันธ์กับเด็กส่วนใหญ่เป็นยาย ร้อยละ 60.00 การศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 62.50 ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 65.00 ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวข้ามรุ่น ร้อยละ 75.00 รายได้ต่ำกว่า 5,001 บาท ร้อยละ 75.00 ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ร้อยละ 75.00 สุขภาพแข็งแรง ร้อยละ 87.50 แหล่งประโยชน์หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ใช้ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การเล่นตามประเพณี/กิจกรรมประจำวัน ของเล่นจากวัสดุธรรมชาติ อาหารพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก นิทานพื้นบ้าน และสมุนไพร คิดเป็นร้อยละ 75.00, 62.00, 45.00, 40.00, 30.00 และ 25.00 ตามลำดับ

2. ข้อมูลทั่วไปของเด็ก

เด็กปฐมวัยอายุ (2-6 ปี) จำนวน 40 คน พบว่า เด็กส่วนใหญ่อายุต่ำกว่า 3 ปี ร้อยละ 82.50 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 62.50 สุขภาพปกติ ร้อยละ 85 การเจริญเติบโต พบว่า น้ำหนักเทียบกับอายุ (W/A) ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ปกติ ร้อยละ 75.00 ส่วนสูงเทียบกับอายุ (H/A) ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ปกติ ร้อยละ 80.00 และ น้ำหนักเทียบกับส่วนสูง (W/H) ส่วนใหญ่สมส่วน ร้อยละ 72.50 และพัฒนาการเด็กตามวัยซึ่งประเมินด้วยเครื่องมือ DSPM พบว่า ด้านการเคลื่อนไหว (GM) ผ่าน ร้อยละ 95.00 ด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา (FM) ผ่าน ร้อยละ 75.00 ด้านการเข้าใจภาษา (RL) ผ่าน ร้อยละ 80.00 ด้านการใช้ภาษา (EL) ผ่าน ร้อยละ 67.50 และด้านการช่วยเหลือตัวเองและสังคม (PS) ผ่าน ร้อยละ 87.50 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย (N=40)

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
การเจริญเติบโต		
น้ำหนักเทียบกับอายุ (W/A)		
ปกติ	30	75.00
ค่อนข้างมากกว่าเกณฑ์	3	7.50
ค่อนข้างต่ำกว่าเกณฑ์	7	17.50
ส่วนสูงเทียบกับอายุ (H/A)		
ปกติ	28	70.00
ค่อนข้างสูงกว่าเกณฑ์	4	10.00
ต่ำกว่าเกณฑ์	8	20.00
น้ำหนักเทียบกับส่วนสูง (W/H)		
สมส่วน	29	72.50
ท้วม	5	12.50
ค่อนข้างผอม	6	15.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
พัฒนาการ		
ด้านการเคลื่อนไหว (GM)		
ผ่าน	38	95.00
ไม่ผ่าน	2	5.00
ด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กและสติปัญญา (FM)		
ผ่าน	30	75.00
ไม่ผ่าน	10	25.00
ด้านการเข้าใจภาษา (RL)		
ผ่าน	32	80.00
ไม่ผ่าน	8	20.00
ด้านการใช้ภาษา (EL)		
ผ่าน	27	67.50
ไม่ผ่าน	13	32.50
ด้านการช่วยเหลือตัวเองและสังคม (PS)		
ผ่าน	35	87.50
ไม่ผ่าน	5	12.50

3. ระดับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง

ผลการวิจัยพบว่า ความรู้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครองภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M=22.20$, $SD=0.48$) ทักษะการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครองภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M=3.34$, $SD=0.43$) และศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M=3.13$, $SD=0.38$) รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง (N=40)

ตัวแปรที่ศึกษา	M	SD	ระดับ
ความรู้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง	22.20	0.48	ปานกลาง
ด้านร่างกาย	25.50	0.32	สูง
ด้านอารมณ์-จิตใจ	21.00	0.51	ปานกลาง
ด้านสังคม	22.50	0.19	ปานกลาง
ด้านสติปัญญา	19.50	0.28	ปานกลาง
ทักษะการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง	3.34	0.43	ปานกลาง
ด้านร่างกาย	3.50	0.39	ปานกลาง
ด้านอารมณ์-จิตใจ	3.25	0.29	ปานกลาง
ด้านสังคม	3.75	0.86	ดี
ด้านสติปัญญา	2.85	0.66	ปานกลาง
ศักยภาพด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง	3.13	0.38	ปานกลาง
ด้านร่างกาย	3.50	0.71	ปานกลาง
ด้านอารมณ์-จิตใจ	3.00	0.53	ปานกลาง
ด้านสังคม	3.25	0.54	ปานกลาง
ด้านสติปัญญา	2.75	0.21	ปานกลาง

4. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง ทักษะการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง กับศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง

ผลการวิจัยพบว่า ความรู้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง ($r=0.42$, $p\text{-value}<.001$) และ ทักษะการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง ($r=0.51$, $p\text{-value}<.001$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง ทักษะการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง กับศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง (N=40)

ตัวแปรที่ศึกษา	ศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง		
	r	p-value	ระดับ
ความรู้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง	0.42	<.001*	ปานกลาง
ทักษะการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง	0.51	<.001*	ปานกลาง

*p-value<.001

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับความรู้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง ระดับทักษะการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง และระดับศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง ตำบลโคกสูง อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ระดับความรู้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M=22.20$, $SD=0.48$) อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาอยู่ในพื้นที่ชนบท มีรายได้เป็นรายวัน อาศัยอยู่ 50-59 ปี การศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกร อาจมีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลหรือแหล่งประโยชน์ ทำให้ขาดความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ทำให้ผู้ปกครองมีความรู้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาของ ภาคิน จันโทะมา (2567) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้ปกครองในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้วยจิตวิทยาเชิงบวกในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการดูแลส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง อยู่ในระดับปานกลาง ($M=11.28$, $SD=2.33$) ด้านระดับทักษะการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M=3.34$, $SD=0.43$) อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองครอบครัวยุคใหม่ในพื้นที่ชนบทมักประสบข้อจำกัดด้านรายได้ เวลา และทรัพยากร ส่งผลให้ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการทำงานเพื่อเลี้ยงชีพมากกว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็ก อีกทั้งยังขาดโอกาสเข้าถึงสื่อการเรียนรู้ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ทัศนคติของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการยังไม่เข้มแข็งนัก นอกจากนี้ค่านิยมและวัฒนธรรมในชนบทที่ผูกพันกับวิถีชีวิตหรือสมาชิกครอบครัวยุคใหม่ เช่น การอ่านนิทานหรือการเล่นเชิงสร้างสรรค์ ก็เป็นอีกปัจจัยที่ทำให้ทัศนคติของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรพันธุ์ศิริบริรักษ์ และปรภากร ทัดติยกุล (2567) ที่ศึกษาความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมของผู้ปกครองในการดูแลสุขภาพและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย พบว่า มีทัศนคติของผู้ปกครองในการดูแลสุขภาพและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 67.10 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความแตกต่างของพื้นที่ศึกษาซึ่งเป็นพื้นที่ชุมชนเมือง รวมถึงรายได้เฉลี่ยครอบครัวที่ส่วนใหญ่มากกว่า 20,000 บาทต่อเดือน และผู้ดูแลส่วนใหญ่

เป็นบิดาหรือมารดา ร้อยละ 68.40 ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาอื่นซึ่งพื้นที่ที่ศึกษาเป็นชุมชนชนบท ผู้ปกครองมีรายได้ต่ำกว่า 5,001 บาท ร้อยละ 75.00 และไม่เพียงพอต่อผู้เลี้ยงดู ร้อยละ 75.00 และผู้ปกครองที่เลี้ยงดูเด็กส่วนใหญ่เป็นยาย ร้อยละ 60.00 จึงส่งผลให้มีทัศนคติและค่านิยมแตกต่างกัน ในส่วนศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M=3.13$, $SD=0.38$) อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นยาย ทำให้ยังคงมีการสืบสานและใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบางส่วนในการเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เช่น การใช้เพลงกล่อมเด็ก นิทานพื้นบ้าน และการปลูกฝังคุณค่าทางวัฒนธรรม แต่ในขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและวิถีชีวิตที่เร่งรีบทำให้การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้มีแนวโน้มลดลง และไม่ถูกนำมาประยุกต์ใช้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ และผู้ปกครองยังไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีที่นำความรู้มาส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้เท่าที่ควร จึงทำให้ศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาของ สุพัตรา บุญเจียม (2564) ที่ศึกษาพฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้เลี้ยงดูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครอง อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 52.00

2. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง และทัศนคติการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง กับศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า ความรู้การส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง ($r=0.42$, $p\text{-value}<.001$) และทัศนคติการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครอง ($r=0.51$, $p\text{-value}<.001$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้ปกครอง สะท้อนถึงผู้ปกครองที่มีความรู้และทัศนคติด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่ดี จะสามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการเลี้ยงดูส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยผู้ปกครองส่วนใหญ่ในชุมชนชนบทที่ทำหน้าที่เลี้ยงดูเด็กปฐมวัยมักเป็นผู้สูงอายุโดยเฉพาะคุณยาย ซึ่งได้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นอันเป็นองค์ความรู้ที่เกิดจากการสั่งสมความรู้และประสบการณ์ของคนในท้องถิ่นที่มีการถ่ายทอดกันมาจนเป็นวิถีชีวิตจากรุ่นสู่รุ่น และมีลักษณะเป็นอัตลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น (อรุณี หรดาล, 2562) จึงทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อการนำองค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับการศึกษาของ ภากิน จันทมา (2567) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้ปกครองในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้วยจิตวิทยาเชิงบวกในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ความรู้เกี่ยวกับการดูแลส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครองและทัศนคติเกี่ยวกับจิตวิทยาเชิงบวก เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้ปกครองในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. การนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้ปกครองควรได้รับการอบรมเพิ่มความรู้และสร้างทัศนคติที่ดี เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ผ่านการเล่นในชีวิตประจำวันอย่างสร้างสรรค์

1.2 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ดูแล ครอบครัวและชุมชนอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างเครือข่ายในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นวัยที่ต้องพึ่งพิง เป็นวัยแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นทุกภาคส่วนควรให้ความสำคัญ เพื่อเด็กจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพของประเทศชาติต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาวิจัยต่อไป ควรมีการศึกษาวิจัยในระยะยาว ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพเพื่อสะท้อนผลการวิจัยตามบริบทที่ชัดเจน

2.2 การนำผลการวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาศักยภาพการส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครองในรูปแบบอื่น ๆ ต่อไป เช่น สร้างนวัตกรรมเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้านสติปัญญาและกล้ามเนื้อมัดเล็กด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2560). *คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย*. สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2561). *รายงานการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยไทย ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2560*. <http://203.157.71.148/data/cluster/mom/download/KMDenver60.pdf>
- จักรพันธ์ ศิริบริรักษ์ และปรการ ทัดติยกุล. (2567). ความรู้ทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ปกครองในการดูแลสุขภาพและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย. *วารสารกุมารเวชศาสตร์*, 63(3), 81-92.
- ภาคิน จันโหมมา. (2567). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของผู้ปกครองในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยด้วยจิตวิทยาเชิงบวกในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิษณุโลก* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนเรศวร]. NU thesis. <https://nuir.lib.nu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/6512/3/ParkinJantoma.pdf>
- สถาบันข้อมูลขนาดใหญ่ องค์การมหาชน. (2566). *ข้อมูล IQ-EQ ปี 64-65 สถาบันราชานุกูล กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข*. <https://youthlink.gbdi.cloud/dataset/iq-eq-64-65/resource/5351f883-4a57-4f5b-a10a-a5d3fd06d7f9>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)*. <https://www.nesdc.go.th/the-national-economic-and-social-development-plan/the-thirteenth-plan-2023-2027/>
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุพัตรา บุญเยี่ยม. (2564). พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้เลี้ยงดูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น*, 13(2), 7-22.
- อรุณี หรดาล. (2562). ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย. สักทอง : *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.)*, 25(2), 1-11.
- Bartz, A. E. (1999). *Basics Statistical Concepts*. (4th ed.). Prentice Hall.
- Best, J. W. (1977). *Research in education*. (3rd ed.). Prentice-Hall.
- Bloom, B. S. (1964). *Taxonomy of educational objectives, Handbook 1: Cognitive Domain*. Longman.
- Parry, S. B. (1996). The quest for competencies. *Training*, 33(7), 48–56.
- World Health Organization. (2020). *Basic documents*. (49th ed.). <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/339554/9789240000513-eng.pdf>